

Pkamrutanrupa: Petyongamnunantru tye sure gwa-chri pirana pumkata ginkakletyapna pupxalune gi rixpoko manewleta wa gina.

Gina manewatinri pirana

- Mama, ¿klu chinanu gepi pixkalutu wane wa chichi-pgya?
- Gi wa gepi pixkalutu wane wa chichi-pgya. Wa gimatu gishpaka-pgyatyachri jimlekle pgyani. Gemga rixamtinitka gonu, waneklu rumomo-pgyamta-tka. Kyachgapereru-mko pixka rixamtatka wa gimatu gishpaka-pgyatyachri. Ga wa chichi-pgya gi wane gixa.
- ¿Klu chinanu tengogne ya jimlekle-pgya?
- Gi rixanu kannipgyalu giyagok-ginnuru kapgyalu. Wa tengogne ratsko-pgyatinitka, wane rujrukga-tyatnaka. Gina chinkatka.
- ¿Gi rixpoko gijrukletatka gi rixanu kannipgyalu pnute ginu yakatkalu?
- Wane rixa, nshicho. Ratsko-pgyata wa kachikle-waka rapokinpotuko. ¿Gi ge petlo gimat-geple wa kga gepletaa tixinri? Wane rixa. Gonu rixatnaka gipgya waka romkagi gatsko-pgyaleta tengogne rapokinpotuko. Wane kachiklewaka manewatyatka gipgya gonu rixinripatnaka. Waneklu gina gitspiire kannipgyalu pnute gino-gitspiiru. Gi-yagni rujruk-gitspiretatka gina.
- Seyni pa katkaka wma jimleekakanru gonu rutspita gina.
- Gigi, shte. Gi wa tsru pgyani wuwlagle gatsko-tyachri-pgya. Ga wa tkachi gemetinri rapgakaka ga wa tsru wenu, tsru-pgya ratskotya. Wale manewatya kyachgapereru wane pnute rutspitatka gina.

Kristowa Kolo Pirana

Wanenanru satu jeji Kristowa Kolo giwaktletachri. Wale kagwaklu tye chijne poprolo rixinri. Wale kagwaklu wa tkachi gishpakyawaka sreta rushpakiniipa tkachi gimxiyawaka sreta rumanetiniipa ga wa rushpakyawaka sretako rapokiniipa.

Seyni kwamonurni Kristowa Kolo. Ginshinikanupje waneylu ga wa gituru "Diego" giwaktletachri. Gi rumkata tsro kanawa gagjireta rumkata yagapgaletiniipa. Gikena galuka gagjiretyanru sato tsro kanawa gi rixanu satu seprolu kagwakyannuna.

Gowukshini sato reyna Gisawela, Gispanya chijne pogirewatyachro gagjityatkalu mapa tsro kanawa ga wa gitapgyalupa.

Giyagni 3 chininri gakosto wa 1492 walapurutspegatka Gispanyaya. Rumotsane sat-pacha gepi molemnuna ga wa mapa tsro kanawa yapna. Kanawa giwaakaka Santa Mariya ga wa Pinta ga wa Ninya.

Pugitanrupa ga wa pkamrutanrupa

1. ¿Gi rixpoko kagwakletlu tye chijne wa Kristowa Kolo?
2. ¿Katu gipxakatkalu wa yagapgatinriipa ga wa gitapgyalu renekjeru?
3. ¿Giklu rutspegatka Kolo Gispanyaya?
4. Ptipogatanro mapa tsro kanawa wa Kristowa Kolo yapamtanro. Pyon-giwakatanro satkaka tyaglu rapukote.

Gamerika chijne gikshikikolu pirana

12 chininri wa goktowre ksuru wa 1492 rukshikatkaluna pa chijne. Gi rumatluna wa wuchijne Gamerika chijne, rapokinritkana. Wanna kagwaklu wa tkachi gishpakyawaka sreta rapokinritkana wa Gintya chijne. Giyagni Gintyone chinkana tye chijne gwachine. Wumatmakatkalu wa xani gi wa Gintya chijne rapoka wa Kolo. Seyni xani gognenanu Gintyone chinkana Kolo gikshikanune klopishane.

Gajerya rukshiikoklunutka Gamerika chijne, satu Gamerika Wesposyo giwakatletachri ginatnaka. Wale kamrutlu tye chijne yaglu. Waleko giwaka rutak-yaglutyalu. Giyagni wa Kolo gikshik-chijneta-nru gerotu Gamerika chinkatka.

Kolo yagapgale chinanu ga wa pimrine kyagapgaklerune chinanu yine gimatatkalu poprol-sagiru rixinri tye chijne pelota pixka. Rumatatkaluna maleshlu kyowikolu gimkata gijrukletikowaka wajra yakoklunchi.

Pugitanrupa

1. ¿Katu gikshiklu Gamerika chijne?
2. ¿Giklu rukshiklu?
3. ¿Klu chinanu Gamerika chijne gwachine Gintyone chinka?
4. ¿Klu chinanu Gamerika chinka gerotu chijne?

--¿Gi pejnu pwenutna pixa wa gaxawripane?

--Gepkoxamkoj-mole proji nwenutlu tsru gaxawripana ga wa mturu gaxawripana pamole pamyó proji nwenutna.

--Gwu. ¿Gi pejnu wenrukakni pejnunkate?

--Pa-ksu kirosi, pamyó projni, ga wa mshiri, pamyó proj-koxa, ganigap-koxa pamyó proji ga wa panyo pamole pamyó proji, wapgu-tsa pamyó proj-koxa.

--Naluklu gepi panyo ga wa satu mshiri.

--Gepi panyo mapa mole projni ga wa satu mshiri, pamyó proji. Mapa mole proji wane pnute pamyó proji, giyagni mapa mole pamyó projitkani.

--Ga wa satu gaxawripana nenekinyi tyekaka wenru chinanu, ¿gi ge pamyó proji pumkata satkakletyano?

--Poyagnu, seyni sroshchiko naluka.

--Gwu, gike rixa. Gaga twutkani.

--Poyagnu. Gewichi nyanu.

Pkamrutanrupa

1. Pasrukinwa pujiwutletanrutka 9 chininri sure gwachri tokanchi ga wa 10 chininri sure.
2. Kpixnu surero ptipogatinri pa gixankaka yaglu gishagkakalurupa. Pustaj-suretanru yaglu yegi: gawo yaglu, kayeta yaglu, karamelo yaglu, ga wa lichi stono yaglu ga wa gato stono yaglu, gimatu yaglu, kochiro yaglu, kochara, plato, pa gixankaka yaglu.
3. Wrikatotjepgutatanu. Wasruka marnewletinwa sroshchiyma kiruk-sure wkamrutinroya.

Kannipgyalu pirana

Ruynumsakakawana tunroyma. Wane chinro tunro:

- ¿Gi rixpoko gewi gapokleta kyachgapereru-mko?
¿Klu chinanu gi wa gonu-pgya gatskotyawakako ru-
jrukya gina?
- Gi rixanu pnuko ranikjetlu kannipgyalu. ¿Gi ge
peta giyoljeretlu kyachgapereru-mko?
- ¿Ginaka ruyakatyia kannipgyalu?
- Ruprotakjetini chiji, wale giyoljere pa katkaka
ruyaka-pgyatya kannipgyalu. Wane pnute gemewaka
yajetkal-chinanu kachikle pgyalu, wale giyolje-
re nnipgyal-koxni kannipgyalu. Psotsotaaji ru-
yolje-pgyatini kannipgyalu, rawoka-nnipgyalu
wchinru. Ga wa rajpopo-kannipgyatini, tsru ka-
nnipgyalu wchinru.
- ¡Mamaa, mamaa! ¡Netlu kshi pixkalutu jimlekga-
tachri yegi!
- Ga, gi rixkate, shte. Rumkata wane gixleta.
Ginakakokta wa tkachi yochigleya retika gonu
gitslaptagle wane tetika kshi. ¿Gi pixka pwa-
lnukakalutu peta?
- Pejnuruko tsru-kshi gwachri pwalnukakalutu neta.
Serolu, pwalojiro pixka gixachri, pwalolu, tso-
tsota, kachin-polnuru, pakni pixka gixachri,
ser-gogolu neta.

Gepomlukaka ga wa kamrutkalurkaka

1. ¿Ginaka ruyakatyia kannipgyalu?
2. ¿Klunerni wa tsru kannipgyalu?
3. Pkwaternoteya pyonatanru kshi pwalnukakalutu.
4. Pumepe getyongaletanru 11 chininri sure ga wa
17 chininri sure potunanuko.

Giwekachine wannananuko yanyachine ptogi pirana

Pejnuruneko prachine ga wa mpuratkone wanna-
nwa pa ptogi gwachine. Wane wchinna giwekachine
wannananuko yanyachine ptogi. Wanena tsrukakalune
wa giwekachine wannananuko yanyachine ptogi gwa-
chine. Wannanwa jema ga wa mgenoklu ga wa waka
ga wa kawalyo ga wa pimrine wanna psolune. Wane
koxna tseyolune wa giwekachine wannananuko yanya-
chine ptogi gwachine. Wannanwa kayatu ga wa mi-
shito ga wa kochi santir-tata geru ga wa pimrine
tseyolune.

Koshichine, gimnune, shimkaka, tsetsene wanna
koxni giwekachine wannananuko yanyachine ptogi
gwachine.

Wanna pejnunanuka giwekachine wannananuko ya-
nyachine ptogi gwachinni. Waneko pixka rixna yi-
ne. Giwekachine wannananuko yanyachine ptogi gwa-
chinni wanna.

Pugitanrupa ga wa pkamrutanrupa

1. Putak-giwakatanna gi pejnukta koshichine wa
giwekachine wannananuko yanyachine ptogi gwa-
chine.
2. Putak-giwakatanna gi pejnukta gimnune, wa gi-
wekachine wannananuko yanyachine ptogi gwachi-
ne.
3. Putak-giwakatanna gi pejnukta shimkaka wa gi-
wekachine wannananuko yanyachine ptogi gwachi-
ne.
4. Xani pkwaternoteya ptipogatanru satu koshichi
ga wa satu gimnu ga wa sato shima.